

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

29. Skjorstad, Tåby sn, Björkekinds hd.

Pl. X. Fig. 1.

Litteratur: L. 1105; W. 29; Broocman, *Beskr. öfver Östergötl.* 2, s. 565; L. f. B. 1105; W—n, *Runstenar tecknade och beskrifne*, s. 340, tab. I, fig. 23, uti Iduna h. 9; P. A. Säve, *Reseber.* 1862, s. 39, teckn.; C. F. Nordenskjöld, *Reseber.* 1871, s. 70, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 35, teckn.

Runstenarne Ög. 29 och 30 hava upprepade gånger vid vägröjningar anträffats vid Grönhögs vad, straxt norr om Skjorstad; i VHAA finnas uppgifter därom från 1623, 1723 den 25 maj och 1728. Broocman talar om två runstenar, som ligga vid Grönhög vad, i L. f. B. sägas de vara upptagna ur bäcken och resta vid vägen i okt. 1828.

W—n säger om den ena stenen, att den ligger nedfallen framför spången vid Grönhögs vad, i Tåby sn, och om den andra, att den ligger helt nära.

P. A. Säve fann Ög. 29 väster om Stora Grönhögsvadsbron liggande i vattnet med rünsidan uppåt, Ög. 30 öster om bron mitt emot och upptager båda under Furingstads sn, dit ock C. F. Nordenskjöld säger dem rätteligen höra. L. 1105 och Wallman hänföra dem till Tåby sn, i vilken de nu i alla fall äro resta.

Måhända föllo de senare åter omkull, ty vid mitt besök berättades, att de legat på aspvirke nere i bäcken, och sedan länge vid vadet, men att de körts upp och blivit resta på sin nuvarande plats av länsman V. F. v. Delvig i Blackstad, som var tillsyningsman över fornminnen för Östergötlands fornminnesförening.

Runstenen står nu jämte följande rest vid västra sidan av en bergvägg, 9 steg öster om vägen från Tåby till Grönhög i Furingstads sn, straxt öster om Skjorstads gård.

Runstensens ämne är grå granit. Höjden är 1,77 m, bredden vid foten 67 cm, vid toppen av den spets, som skjuter upp mellan slingans ändar, 62 cm, över **a** i **fapur** 39 cm. Tjockleken är på vänstra sidan vid foten 35 cm, på mitten 30 cm, i den spetsiga toppen 45 cm; på högra sidan vid foten 44 cm, på mitten 45 cm. Huvudslingans bredd är 8—9 cm.

Ristningen är synnerligen tydlig. Inskriften börjar med en punkt och namnet **asa**, i vars **s** mellanstrecket utgår från mitten av övre staven. En fördjupning, 4,5 cm till vänster om **r** i **kiarua** kan knappt vara en punkt. Uti **u** i **kuml** utgår kännestreck 1 cm t. h. om staven. Pricken är alldeles tydlig i **e** både i **eftir** och **porkesl**. Även i **k** i **porkesl** finnes en fördjupning, som är mycket lik en prick men mycket grundare. I **bonta** saknas

toppen av **t**, och kännestrecken till **t** äro grunda. I **sin** är övre strecket av **s** utdraget till nedre slinglinien, och vänstra kännestreckets av **n** är 1 cm, det högra 2 cm. I **auk** är kännestreckets i **u** parallellt med staven och utgår 2 cm till höger om densamma. I **þorkun** har staven i **þ** nedom kännestreckets aldrig funnits. I slingans sista ord **eftir** är v. kännestreckets till **t** nästan parallellt med staven. Därefter tyckes ett snett kors följa som skiljetecken. Inskriftens slut **faþu · sin** utan följande punkt följer på stenens topp nedifrån uppåt.

Stenen är i toppen skadad av vatten, så att det ej kan avgöras, om **faþu · sin** stått inom slinglinier. Detta har dock troligen icke varit fallet.

Runorna äro alltså följande:

a) Huvudslingan: · **asa** · **lit** **kiarua** · **kuml** · **eftir** · **þorkesl** · **bonta** · **sin** · **auk** · **þorkun** · **eftir** ×

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

b) Toppen: **faþu** · **sin**

55

Inskriftens andra namn motsvarar fsv. *Thorgisl* S. D. III, 98 (1312 Uppl.), men ristningen **þorkesl** antyder kanske en förändring av dess *i* till *e*, som måhända utgör en yttring av ljudlagen vokalbalans, se A. Kock, *Stud. i fornsvensk ljudlära* s. 243 ff. **þorkun** är kvinnonamnet *Þorgunn*, vilket Lundgren *Personnamn* blott kan anföra som ingående i ortnamnet *Torgunnehagen*, Gestad sn, Dalsl.

Översättning: Asa lät göra minnesvården efter Torgisl, sin make, och Torgun efter sin fader.

1. Ög. 29. Skjorstad.